

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला

२०७५/०७६ सालको निर्णय नं. १२१

पुनरावेदन नं. ९७ - ०७३-RB-००४६०

मुद्दा:- मूल्य अभिवृद्धि कर (२०६७/०६८) ।

ललितपुर जिल्ला ललितपुर उप-महानगरपालिका, वडा नं. २, सानेपामा प्रधान
कार्यालय भएको सी.जी. फुड्स नेपाल प्रा.लि. (स्थायी लेखा नं. ३०००१०२८२) } पुनरावेदक
को तर्फबाट ऐ. को अख्तियार प्राप्त सहायक प्रबन्धक टिकाराज कार्की.....१

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ } प्रत्यर्थी
श्री आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट.....१

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान अधिवक्ता श्री मेघराज पोखरेल
प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : शाखा अधिकृत श्री अन्चन भट्टराई
अविलम्बित नजीर: x

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर प्रशासक श्री शंकरप्रसाद खरेल
शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:-२०७१/१०/२९

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय: आन्तरिक राजस्व विभाग

निर्णय गर्ने पदाधिकारी: महानिर्देशक श्री चुडामणि शर्मा

निर्णय मिति: २०७३।३।८

पुनरावेदक कम्पनीका हकमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर समेतबाट मूल्य अभिवृद्धि कर, जरिवाना, थप दस्तुर एवं ब्याज समेत दाखिला गर्नुपर्ने गरी भएको आदेश उपर आन्तरिक राजस्व विभागमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएकोमा आन्तरिक राजस्व विभागबाट कार्यालयको निर्णय नै सदर गर्ने गरी भएको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) बमोजिम यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्र परी आज यस इजलासमा पेश हुन आएकोमा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ:-

तथ्य खण्ड

१. यस कार्यालयको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत चाउचाउ जंग फूड्स तथा जुस उत्पादन गरी विक्री वितरण गर्ने करदाता सी.जी. फुड्स नेपाल प्रा.लि.को आ.व. २०६७/०६८ को कारोबारको कर परीक्षण सम्पन्न भै पेश भएको प्रतिवेदनको आधारमा मू.अ.कर तर्फ प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा २०(१) बमोजिम कर निर्धारण गरी मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम २९(१) बमोजिम उक्त अवधिका लागि कर रू. १६४३८३३।-, जरिवाना रू. ८२६९५१।-, थप दस्तुर रू. ६०८०३३।- तथा व्याज रू. ९१२१८४।- गरी जम्मा रू. ३९९१००१।- को प्रारम्भिक कर निर्धारण आदेश भएको हुँदा उक्त आदेशानुसारको कर दाखिल गर्नु नपर्ने कुनै आधार प्रमाण भए सबुत प्रमाण सहित जवाफ पेश गर्न करदातालाई १५ दिनको सूचना गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनबाट मिति २०७१/९/८ मा जारी भएको आदेश ।
२. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७१/९/८ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७१/९/१४ मा बुझी लिएको ।
३. करदाताले मिति २०७१/९/१४ मा बुझी लिएको सूचनाको जवाफ मिति २०७१/१०/५ मा पेश गरेको ।

४. प्रचलित ऐन नियम एवं विभागीय परिपत्र तथा करदाताबाट मिति २०७१।१०।५ मा पेश भएको जवाफ तथा जिकिरलाई समेत विश्लेषण गरी उपरोक्तानुसार मू.अ.कर रु. १६४३८३३। - , जरिवाना रु. ८२६९५१। - एवं कम्प्यूटर प्रणालीबाट गणना भई आउने मू.अ.कर ऐन, २०५२ को दफा १९(२) अनुसार लाग्ने थप दस्तुर र दफा २६ बमोजिम लाग्ने व्याज समेत कर निर्धारण हुने ठहर गरिदिए । सोही बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम २९(३) बमोजिम अन्तिम कर निर्धारण आदेश जारी गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनबाट मिति २०७१/१०/२९ मा खडा भएको निर्णय पर्चा ।
५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७१/१०/२९ मा जारी गरेको आ.व. २०६७/०६८ को मूल्य अभिवृद्धि कर तर्फको अन्तिम कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी सी.जी. फुड्स नेपाल प्रा.लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७२/०१/०३ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
६. विक्री फिर्ता रकमको के कति अन्तःशुल्क हो, उक्त अन्तःशुल्क रकमले आय विवरण तर्फको विक्री र मू.अ.कर तर्फको विक्रीमा के कसरी के कति फरक परेको भन्ने स्पष्ट विवरण पेश नगरेको हुँदा आय विवरणमा भन्दा मूल्य अभिवृद्धि कर विवरणमा रु. ३९५८१। - घटी विक्री देखाएको प्रमाणित हुने, फ्यूचर इन्जिनियरिङ्ग कन्सर्नसँग गरेको कारोबार प्रमाणित हुने कुनै सबुत प्रमाण पेश दाखिल हुन नसकेको अवस्थामा खरिद दावी र विजकबाट जारी गरेको मू.अ.कर क्रेडिट नपाउने । करदाताले नेपाल बाहिर दर्ता नभएको **Thai Preserved Foods Factory Ltd.** बाट सेवा लिई उक्त कम्पनीलाई रोयल्टी सेवा वापतको भुक्तानीका बखत मू.अ.कर ऐन २०५२ को दफा ८(२) बमोजिम कर निर्धारण गरी असुल गरेको नदेखिँदा कर निर्धारण आदेश सदर हुने । व्यवसायिक प्रयोजनका लागि निर्धारण गरिने भवन लगायतका संरचना निर्माण मू.अ.करमा दर्ता भएको, नभएको वा आफैले.....बनाएको भए पनि मू.अ.कर ऐन २०५२ को दफा ८(३) आकर्षित हुने हुँदा सोही बमोजिम निर्धारण भएको कर निर्धारण आदेश सदर हुने । आवश्यक तथ्य प्रमाणको अभाव कम्पनीहरूले गलत रकम उल्लेख गरी **Mismatch** भएको भन्ने जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७३।३।८ मा भएको निर्णय ।
७. कम्पनीले वास्तविक खरिदको रितपूर्वकको खरिदबाट प्राप्त विलबाट क्रेडिट दावी गरी कानूनतः मू.अ.कर दाखिला गरेको र आयतर्फ लाग्ने कर समेत दाखिला गरिसकेको हुँदा कम्पनीले नपाउने क्रेडिट दावी नगरेको व्यहोरा अनुरोध गर्दै उक्त खरिदबाट

क्रेडिट दावीलाई विक्रीमा मू.अ.कर संकलन गरेको र आय तर्फ समेत करयोग्य आय गणना गरी लागने कर दाखिला गरिसकेको अवस्था हुँदा हुँदै बुझनु पर्ने प्रमाण नबुझी श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट गरिएको अन्तिम कर निर्धारण आदेश तथा सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी भएको विपक्षी आन्तरिक राजस्व विभागको निर्णय बदर गरी कानून विपरित लगाइएको कर, जरिवाना, थप दस्तुर र व्याज समेत निर्धारण गरिएको नमिलेको हुँदा बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७३/०९/२७ मा यस न्यायाधिकरण समक्ष पेश भएको पुनरावेदन पत्र ।

८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि (संहिता) ऐन, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७५/०८/१२ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम पेशी सूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको पुनरावेदन पत्र एवं प्राप्त सुरु मिसिल समेत अध्ययन गरियो ।
१०. करदाताको तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ता श्री मेघराज पोखरेलले आय विवरणमा अन्तःशुल्क र मूल्य अभिवृद्धि कर समेत समावेश भएको हुँदा रकममा फरक परेको हो । मूल्य अभिवृद्धि कर विवरणमा घटी विक्री देखाएको होइन । फ्यूचर्स इन्जिनियरिङ्गसँग भएको कारोबारको प्रमाण र विजक समेत दाखिला भएको अवस्थामा मूल्य अभिवृद्धि कर क्रेडिट नपाउने भन्ने निर्णय गलत छ । रोयल्टीमा मूल्य अभिवृद्धि कर लगाउनु पर्दछ भन्ने आदेश गैर कानूनी छ । कम्पनीहरूले कारोबारको रकम गलती उल्लेख गरी दिएको कारणबाट मिसम्याच हुन गएको हो । पेश भएको विवरण यथार्थ हुँदा थप मूल्य अभिवृद्धिकर दाखिल गर्नुपर्ने समेत होइन भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो ।
११. त्यसैगरी प्रत्यर्थी कार्यालयको तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौंका विद्वान शाखा अधिकृत श्री अन्वन भट्टराईले करदाता कम्पनीले आय विवरणमा भन्दा मूल्य अभिवृद्धिकर विवरणमा घटी विक्री देखाएको छन् । फ्यूचर इन्जिनियरिङ्ग कन्सर्नसँग कारोबार भएको भन्ने स्पष्ट सबुत प्रमाण पेश दाखिल हुन नसकेको अवस्थामा मूल्य अभिवृद्धि कर क्रेडिट दावी गलत छ । मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५२ को दफा ८(२) बमोजिम रोयल्टीमा समेत मूल्य अभिवृद्धि कर लाग्नेमा सो

बमोजिम भएको कर निर्धारण ओदश कानून सम्मत छ । भवन लगायतका स्थायी संरचना निर्माणमा मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५२ को दफा ८(३) आकर्षित हुने हुँदा कर निर्धारण भएको हो । के कति कारणले कारोबार गर्ने कम्पनीहरूले गलत विवरण उल्लेख गरे भन्ने सबुत प्रमाण पेश भएको अवस्था नहुँदा सो तर्फको दावी नपुग्ने ठहर गरी करकार्यालयबाट भएको निर्णय कानून सम्मत हुँदा सदर गरिनुपर्दछ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो ।

१२. पुनरावेदक कम्पनीका तर्फबाट लिईका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवै तर्फका विद्वान कानून व्यवसायीहरूबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरू र मिसिल संलग्न कागजात प्रमाणहरूको अध्ययन गरी निर्णय तर्फ विचार गर्दा अब शुरु कार्यालयको निर्णय मिलेको छ वा छैन ? र पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर अनुसार हुनुपर्ने हो वा होइन ? भन्ने तर्फ निक्योलमा पुग्नु पर्ने देखिन्छ । सो सम्बन्धमा निम्न बमोजिम हुने देखिन आयो:-
१३. करदाता कम्पनीले दाखिल गरेको आय विवरणमा भन्दा मूल्य अभिवृद्धि कर विवरणमा रु. ३९५८१। - घटी विक्री देखाएको भनी सो रकममा मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को २०(१) अनुसार रु. ५१४६। - कर निर्धारण आदेश भएको देखिन्छ । आय विवरण र मूल्य अभिवृद्धि कर विवरणमा के कसरी फरक पर्न गएको हो भन्ने जवाफमा करदाताले सामान फिर्ता हुँदा अन्तःशुल्क फिर्ता नहुने हुँदा फरक पर्न गएको हो र वास्तविक विक्रीमा कुनै फरक परेको छैन भनी उल्लेख गरेको देखिन्छ । तर पुनरावेदकले दावी गरे बमोजिम वास्तविक विक्रीमा कुनै फरक नपरेको भन्ने सबुत प्रमाण पुनरावेदक करदाताबाट पेश दाखिल हुन सकेको देखिदैन । विना सबुत प्रमाणाको पुनरावेदन जिकिरका भरमा मात्र कर कार्यालयबाट भएको कर निर्धारण आदेशलाई अन्यथा भन्न सकिने अवस्था नहुँदा कर कार्यालय र विभाग समेतबाट मूल्य अभिवृद्धि कर तर्फ घटी विक्री देखाइएको रकममा मूल्य अभिवृद्धि कर लगाउने गरी भएको कर निर्धारण आदेशलाई अन्यथा मान्नुपर्ने देखिन आएन ।
१४. करदाता कम्पनीले फ्यूचर इन्जिनियरिङ्ग कन्सर्नसँग भएको कारोबारको मूल्य अभिवृद्धि कर कट्टि गर्न पाउनु पर्दछ भनी पुनरावेदनमा जिकिर लिएको देखिन्छ । सो जिकिरका सम्बन्धमा करदाता कम्पनीको सो फ्यूचर इन्जिनियरिङ्ग कन्सर्नसँग मिति २०६७।७।७ मा विल नं. ३४ र मिति २०६८।३।१२ को विल नं. १९२ का सम्बन्धमा विभागको सूचना प्रणाली EIMS मा अपलोड गरी हेर्दा सो कम्पनी Suspicious Pan मा देखिएको अवस्था छ । उक्त करदातासँगको कारोबारको लेजर तथा विजकहरू हेर्दा विभागबाट अनुसन्धानलाई विल नं. ३४ झुठ्या तथा बनावटी ठहर भई सो सम्बन्धमा मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण आदेश भैसकेको भनी कर निर्धारण आदेशमा उल्लेख भएको अवस्था

देखिन्छ । पहिलो विल नं. ४२ शंकास्पद रहेको भनी कारोबार बनावटी देखिइसकेको अवस्थामा सो पछि भएको करदाता कम्पनीको सो करदातासँगको कारोबारलाई वास्तविक मात्र मिल्ने अवस्था नै देखिदैन । कारोबार सही र यथार्थ हो भन्ने सबुत प्रमाण करदाता कम्पनीबाट पेश दाखिल हुन सकेको अवस्था पनि छैन । पुनरावेदन जिकिरका भरमा मात्र कर निर्धारण आदेशलाई अन्यथा हो भन्न सकिने अवस्था नै देखिएन ।

१५. करदाता कम्पनीले Future Engineering Concern लगायतका कम्पनीहरूसँग कारोबार नै नगरी नक्कली कृतिम कारोबार गरेको देखाई कर दायित्व घटाई कर छली गरेको भनी कर निर्धारण भएको आदेश गैरकानूनी छ भन्ने पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिरका सम्बन्धमा हेर्दा: हाम्रो देशमा स्वयंकर निर्धारण प्रणालीको अवलम्बन भएको र यसको मूल मर्म भनेको करदाताले आफ्नो कर आफै निर्धारण गर्न पाउने प्रणाली "स्वयम कर निर्धारण प्रणाली" हो । यसमा करदाताले आफ्नो कारोबारको सत्यता आफै प्रमाणित गर्नुपर्ने र आफूले आफ्नो सम्बन्धमा गरेको कर निर्धारण कारोबारको सत्यतामा र प्रमाणमा आधारित हुनु पर्ने भन्ने मान्यता रहेको हुन्छ । आफ्नो कर निर्धारणको सम्बन्धमा इमान्दार रहेको देखाउनु करदाताकै दायित्वको विषय हो । पुनरावेदकले आफूले गरेको कारोबारको सत्यता प्रमाणित गर्न तत्सम्बन्धी बिलबिजक पेश गरेर मात्र हुँदैन, बिल बमोजिमको मालवस्तु वा सेवाको आपूर्ति प्रमाणित हुनुपर्छ र सेवाको आपूर्तिले मात्रपनि कारोबारको शंकारहित अवस्थालाई स्थापित गर्न सक्दैन । त्यसका लागि खरिद गरेको मालवस्तुको कारोबार मूल्य वा सेवाको मूल्यको भुक्तानी प्रमाणित हुनुपर्छ । अर्को शब्दमा बिलबिजक, आपूर्ति र भुक्तानीको प्रमाणिकता रूपी त्रिबेणीको पवित्र संगमले मात्र कारोबार वा सेवाको सत्यता प्रमाणित हुन्छ । जहाँ यी तीनमध्ये कुनै एकको अभावमा दाबी गरिएको कारोबार वा सेवाको सत्यताले वैधानिक मान्यता पाउन सक्दैन ।

प्रस्तुत मुद्दामा Future Engineering Concern लगायतका कम्पनीहरू दर्तावाला कम्पनी भएको र निज कम्पनीहरूबाट जारी भएको विल विजक सही हुन भने पुनरावेदकले लेखाउन र देखाउन सकेको अवस्था पनि छैन । प्रोपराइटर वा धनिको स्वीकृति बिना एकाको बिल अर्कोले काटेको देखिनु वा विल विजक अनाधिकृत रूपमा प्रयोग गरेको देखिनु वस्तु वा सेवाको आपूर्ति नगरी नक्कली बिलको प्रयोगको आधारमा कारोबार भएको प्रमाणित हुनु हो । अनाधिकृत रूपमा जारी गरिएका बिल बिजकहरू नक्कली मानिन्छन र त्यसप्रकारका बिलबिजकहरूलाई आधार मानेर गरिएको आयकर कट्टीको दाबी कानूनतः मान्य हुन सक्दैन । यसप्रकार पुनरावेदकले आयकर कट्टीको दाबी गरेका बिलबिजकहरूको प्रकृति खरीदका बिल अनुसारको वस्तु वा सेवाको आपूर्ति र विल अनुसारको रकमको भुक्तानीको प्रमाणिकता हुनसक्ने अवस्थाको कारोबार सक्कली मानिन्छ, वस्तु वा सेवाको आपूर्ति र भुक्तानी प्रमाणित हुन नसकेको अवस्थामा जारी

भएको बिल सक्ली भएपनि त्यसबाट हुने कारोबार नक्ली हुन जान्छ । स्वयम कर निर्धारण पद्धतिको मूल मान्यता एवम आयकर कानून र मूल्यअभिवृद्धि कर कानूनको आँखामा नक्ली बिलको आधारमा भएको कारोबार मात्र नक्ली कारोबार हुने होइन, बिलको प्रकृति सक्ली तर आपूर्ति र भुक्तानी प्रमाणित हुन नसकेको अवस्थाको कारोबारपनि नक्ली हुन जान्छ । कारोबार नक्ली बनाटी हुनुमा अनुगमन र नियगमनको दृष्टिबाट कर प्रशासन र आपूर्ति प्रमाणिकताको दृष्टिबाट पुनरावेदक क्रेता जानकार हुनुपर्ने हुन्छ । यहाँ दुवै पक्ष चुकेका देखिन्छ । कर प्रशासनको समुचित अनुगमन मूल्यांकनको अभावमा कारोबार नै नगरेका अन्य उपभोक्ताहरू नक्ली विलमा सजायभागीदार हुने हुँदा कर प्रशासन सजक हुनुपर्ने र जारी विल अनुसारकै सामान आपूर्ति भएकै हो भनी देखाउने भार पुनरावेदक मा नै रहने हुन्छ । यो र त्योको बहानामा करदाताले उन्मुक्ति पाउन सक्ने अवस्था नै हुँदैन । यसरी सर्वस्वीकार्य मान्यता छ कि कानून भन्दा कोही पनि माथि हुँदैन । कानून राज्यको पनि अभिभावक हो । कानून विपरित भएका कार्यहरूले वैधानिकता प्राप्त गर्न नसक्ने हुँदा पुनरावेदक कम्पनीले जारी गरेको विल विजकहरू नक्ली देखिन आएको हुँदा सो नक्ली विल विजकलाई मान्यता दिनु गैर कानूनी हुने हुँदा खर्च कट्टिको दावी नपुग्ने गरी शुरु कर कार्यालय र विभागबाट भएको निर्णयलाई अन्यथा मान्न मिलेन ।

१६. पुनरावेदक करदाता कम्पनीले Thai Preserved Foods Factory Ltd., बाट उसको ब्राण्ड प्रयोग गरे वापत तिरेको रोयल्टीमा मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५२ को दफा ८(२) बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण भएको कर निर्धारण आदेश गैरकानूनी छ भन्ने पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिरका सम्बन्धमा हेर्दा, ऐनको दफा ८(२) मा “नेपाल बाहिरको कुनै व्यक्तिबाट सेवा प्राप्त गर्न दर्ता भएको वा दर्ता नभएको व्यक्तिले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम कर लाग्ने मुल्यमा भुक्तानीका बखत वा सेवा प्राप्त भएको बखत मध्ये जुन पहिला हुन्छ सो समयमा कर निर्धारण र असुल उपर गर्नु पर्नेछ” भन्ने कानूनी प्रावधान रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी सोही ऐनको दफा ५ मा नेपाल भित्र आपूर्ति/आयात भएका बस्तु वा सेवा नेपाल बाहिर निर्यात गरिएको बस्तु वा सेवाको कर लाग्ने मूल्यमा मात्र मूल्य अभिवृद्धि कर लाग्ने भनी स्पष्ट रूपमा उल्लेख भएको र करदाता कम्पनीले Thai Preserved Foods Factory Ltd., थाइल्याण्डलाई भुक्तानी गरेको रोयल्टीमा मूल्य अभिवृद्धि कर लाग्ने होइन करदाता कम्पनीले बस्तु वा सेवाको उपभोग नै नगरेको र सो कम्पनीको ब्राण्ड मात्र प्रयोग गरेको हो, ब्राण्ड प्रयोग गरे वापत मूल्य अभिवृद्धि कर लगाइनु गैर कानूनी छ भनी पुनरावेदनमा जिकिर लिएको र सोही करदाता कम्पनीका उद्योग पति विनोद चौधरीको आत्मा कथाको पृष्ठ १२५ मा निजले Thai Preserved Foods Factory Ltd., को ब्राण्डको प्रयोग गरेको नभै ब्राण्ड नै खरिद

गरेको भनी उल्लेख गरेको देखिंदा सो आत्मकथामा उल्लेखित व्यहोरा प्रमाण ऐन २०३१ को दफा ७(ग) मा “कुनै घटना वा मानिसहरुका आचरण वा काम कारोबारको सामान्यक्रम विचार गर्दा तर्कसंगत रूपमा अनुमान गर्न सकिने अन्य कुनै कुरा अदालतले अनुमान गर्न सक्नेछ” भनी उल्लेख भएको देखिंदा सो आत्मकथामा उल्लेखित व्यहोरा सहि हो भनी अदालतले अनुमान गरी प्रमाणको रूपमा स्वीकारी सो आधारमा करदाता कम्पनीले बुझाएको रोयल्टीमा मूल्य अभिवृद्धि कर लगाउने गरी भएको कर निर्धारण आदेश नमिलेकोले बदर गरिदिएको छ । अब सो सम्बन्धमा आवश्यक छानविन जाँचबुझ गरी कर निर्धारण गर्नु भनी मिसिल कर कार्यालयमा पठाइदिनु पर्ने देखिन आयो ।

१७. मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारणका सम्बन्धमा मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १९(२) र २६(१) बमोजिम करदाताले बुझाउनु पर्ने कर रकम म्यादभित्र दाखिला नगरेको अवस्थामा मात्र थप दस्तुर र व्याज लाग्ने व्यवस्था भएको, भवन लगायत स्थायी संरचना निर्माणमा दफा ८(३) बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि कर दाखिला गर्ने सम्बन्धमा मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन र नियमावलीमा कुनै अवधि नतोकिएकोले दफा ८(३) को कार्यान्वयनको सम्बन्धमा मिति २०७०।७।३ मा आन्तरिक राजस्व विभागबाट जारी परिपत्र आन्तरिक प्रकृतिको मात्र भएको, सो परिपत्र आन्तरिक प्रकृतिको मात्र भएको कुरा स्वयं आन्तरिक राजस्व विभागले उक्त परिपत्रलाई आफ्नो Website मा राखिएको कुरा मिति २०७३।१०।२१ को गोरखापत्रमा सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरेकोबाट प्रमाणित भइरहेको र यस्ता विषयमा मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा ३२ख (२) बमोजिम आफ्नो Website मा वा राष्ट्रिय स्तरको पत्रपत्रिकामा प्रकाशन गर्नुपर्ने व्यवस्था भएको सन्दर्भमा गोरखापत्रमा प्रकाशित सूचनाले उक्त परिपत्रले तोकेको अवधिलाई आधार बनाई गोरखापत्रमा सूचना प्रकाशित हुनुभन्दा अगाडिको अवधिको पनि जरिवाना, थप दस्तुर र व्याज लगाएको हदसम्म ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरको निर्णय मिलेको नदेखिंदा सो हदसम्म उल्टी हुने ठहर्छ ।

१८. करदाता कम्पनी तथा रचना एण्ड ट्रेडर्स र संयुक्त स्टोर्स एण्ड सप्लायर्सका विचमा भएको विक्री कारोबारमा रु. ४१६७९२। - घटी विक्री देखाएको र डालिमिया प्रिन्ट एण्ड प्याकेजिङ उद्योग प्रा.लि. सँगको खरिद कारोबारमा रु. ६१२६०। - बढी खरिद देखाएको भन्ने Mismatch रिपोर्टको आधारमा नमिलेको भनी उल्लेखित रकममा मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण गरेको देखिन्छ । तर मिसम्याचका सम्बन्धमा अर्को करदाताको अभिलेख पुनरावेदकको अभिलेखसँग भिडाई दुईमध्ये कुन करदाताको कारणबाट घटी विक्री र बढी खरिद हुन गएको भन्ने सम्बन्धमा कुनै अनुसन्धान तथा छानविन भएको देखिंदैन । पुनरावेदक करदाताले ती पार्टीहरुले अनुसूची १३ मा गल्तीले बढी र घटी

उल्लेख गरिदिएको कारण मिसम्याच हुन गएको हो । करदाताले देखाएको विवरण यकिन छ भनी जिकिर लिएको देखिएतापनि सो सम्बन्धमा मिसम्याच हुनुपर्ने कारण के हुन सक्दछन् भनी कुनै किसिमको छानविन भएको अवस्था नै देखिदैन । निर्णयमा मिसम्याच भएको भनेर मात्र पुग्दैन सो प्रमाणित हुने बस्तुनिष्ठ सबुत प्रमाणबाट प्रमाणित भएको भनी देखाउन सक्नुपर्ने हुन्छ । अन्यथा विना आधार कर निर्धारण गरिनु मनोगत हुन जान्छ । न्याय प्रमाणमा आधारित हुन्छ, प्रमाणले समर्थन वा खण्डित गरेको अवस्था छ, छैन भन्ने सम्बन्धमा न्यायको रोहमा अनिवार्य रूपमा हेर्नुपर्ने विषय हो । खरिद विक्री कारोबारको मिसम्याच कर अधिकृतको लागि छानविन अनुसन्धान गर्ने आधार भएपनि करदाताले पेश गरेको प्रमाण एवं जिकिरको विश्लेषण नै नगरी थप मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण आदेशसँग सहमत हुन सकिएन ।

१९. अतः स्थायी लेखा नं. ३०००१०२८२ भएका पुनरावेदक करदाता सी.जी. फुड्स नेपाल प्रा.लि. को आ.व. २०६७/०६८ को मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७१।१०।२९ को निर्णय र सोलाई समर्थन गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको मिति २०७३।३।८ मा भएको निर्णय Mismatch तर्फ खरिद एवं विक्री कारोबारमा फरक परेको रकममा मू.अ.कर निर्धारण गरेको र मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५२ को दफा ८(३) अनुसार भवन लगायत स्थायी संरचना निर्माणमा लाग्ने मूल्य अभिवृद्धि कर दाखिला गर्ने अवधि नतोकिएको अवस्थामा जरिवाना, थप दस्तुर र व्याज लगाएको हदसम्म मिलेको नदेखिँदा सो हदसम्म उल्टी हुने ठहर्छ । त्यसै गरी **Thai Preserved Foods Factory Ltd.**, थाईल्याण्डलाई रोयल्टी भुक्तानी गरेको रकममा मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण गरेको मिलेको नदेखिँदा सो हदसम्म बदर गरी दिएको छ । अब जो जे बुझ्नु पर्ने हो बुझी सो सम्बन्धमा पुनः निर्णय गर्नु भनी शुरू कार्यालयमा पठाउने ठहर्छ । अरूमा पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । अरूमा तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपसिल

माथि इन्साफ खण्डमा लेखिए बमोजिम पुनरावेदक करदाता सी.जी. फुड्स नेपाल प्रा.लि. को आ.व. २०६७/०६८ को मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७१।१०।२९ को निर्णय र सोलाई समर्थन गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको मिति २०७३।३।८ मा भएको निर्णय Mismatch तर्फ खरिद एवं विक्री कारोबारमा फरक परेको रकममा मू.अ.कर निर्धारण गरेको र मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५२ को दफा ८(३) अनुसार

भवन लगायत स्थायी संरचना निर्माणमा लाग्ने मूल्य अभिवृद्धि कर दाखिला गर्ने अवधि नतोकिएको अवस्थामा जरिवाना, थप दस्तुर र व्याज लगाएको हदसम्म मिलेको नदेखिँदा सो हदसम्म उल्टी हुने ठहरी फैसला भएको हुँदा करदाताले राखेको रकम कानूनको म्यादभित्र नियमानुसार फिर्ता दिनु वा अर्को आर्थिक वर्षको कर रकममा मिलान गरिदिनु भनी शुरु कार्यालयलाई लेखी पठाइदिनु..... १

Thai Preserved Foods Factory Ltd., थाईल्याण्डलाई रोयल्टी भुक्तानी गरेको रकममा मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण गरेको मिलेको नदेखिँदा सो हदसम्म बदर हुने ठहरी फैसला भएको हुँदा सो सम्बन्धमा अब जो जे बुझ्नु पर्ने हो बुझी सो सम्बन्धमा पुनः निर्णय गर्नु भनी फैसलाको प्रतिलिपी सहित मिसिल शुरु कार्यालयमा पठाइदिनु..... २

विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय, काठमाण्डौलाई फैसलाको जनाउ दिनु..... ३

फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गर्नु र शुरु तथा रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु..... ४

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

उक्त रायमा हाम्रो सहमति छ ।

डम्बर बहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

शाखा अधिकृत: श्री लेख बहादुर कोइराला

कम्प्युटर टाइप: श्री प्रदिप तिवारी

फाँट

इतिसम्बत २०७६ साल बैशाख १५ गतेरोज १ शुभम.....